

Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet

Olympiakomitean syyskokous 24.11.2025

Lähtökohdat

Reilu Peli on jatkuva prosessi. Meistä jokaisella on yhtä suuri ihmisarvo, joka on riippumaton iästä, sukupuolesta, asuinpaikasta, yhteiskunnallisesta asemasta, varallisuudesta, terveydestä, kansallisuudesta, äidinkielestä, etnisestä taustasta, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta vastaavasta henkilökohtaisesta ominaisuudesta. Kohtelemme toista ihmistä niin kuin haluamme toisen ihmisen kohtelevan meitä. Urheilussa ei ole vastustajia vaan kilpakumppaneita. Toimintamme perustuu keskinäiseen luottamukseen, voimassa olevaan lainsäädäntöön ja säädöksiin sekä urheiluyhteisön yhdessä laatimaan vastuullisuusohjelmaan.

Reilu Peli on kaikkien liikunnan ja urheilun toimijoiden oikeus ja velvollisuus. Jokainen yksilö ja yhteisö kantavat yksin ja yhdessä vastuun Reilusta Pelistä. Näiden yleisten Reilun Pelin periaatteiden noudattaminen ja edistäminen hyödyttävät meitä kaikkia. Reilun Pelin periaatteet ovat osa urheilun eettistä koodistoa, johon jäsenjärjestöt sitoutuvat.

Periaatteet on kirjoitettu me-muotoon. ”Me” viittaa ensisijaisesti Olympiakomiteaan ja sen jäsenjärjestöihin. Sillä viitataan myös kaikkiin liikunnan ja urheilun toimijoihin, kuten liikunnan harrastajiin, urheilijoihin, vapaaehtoihin, palkallisiin työntekijöihin, valmentajiin ja ohjaajiin, joukkueenjohtajiin, päätöksentekijöihin ja vanhempiin. Suositeltavaa on, että Olympiakomitean jäsenjärjestöjen hallitukset käsittelevät Reilun Pelin periaatteita oman järjestönsä toiminnan kannalta. Vastuullisuusohjelma on käytännön työkalu Reilun Pelin toteuttamiseen arjessa.

Hyvä hallinto

1. Hyvä hallinto

Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti. Päätöksiä tehdessämme valmistelemme, kuuntelemme ja perustelemme ne huolella. Päätöksentekoon liittyvät pelisäännöt ovat kaikkien saatavilla. Rikoksiin ja rikkomuksiin suhtaudumme aina vakavasti. Uskomme kuitenkin ihmiseen ja voimme antaa uuden mahdollisuuden. Rakennamme taloutta realistiselle ja kestäväälle pohjalle.

Viestimme avoimesti ja ajankohtaisesti tavoitteistamme, toiminnastamme sekä tekemisistämme päätöksistä. Päätösten valmisteluprosessien pelisäännöt ovat kaikkien saatavilla. Osaamme kuunnella ja arvostamme toisiltamme oppimista. Avoimuus lisää yhteisöllisyyttämme. Edistämällä monimuotoisuutta kehitämme päätöksenteon laatua.

Pidämme huolta, että päätöksentekijöillä on johtamisen kannalta aina olennainen tieto saatavilla. Päätöksentekijöillä on vastuu tutustua saatavilla olevaan ja päätöksenteon kannalta olennaiseen aineistoon, sekä tunnistaa ja tuoda esille mahdolliset sidonnaisuudet. Jokaisella päätöksentekijällä on vastuu edistää hyvää hallintoa.

Olympiakomiteassa ja sen jäsenjärjestöissä päätösvaltaa käyttää jäsenistö, jonka ääni kuuluu päätöksenteossa. Teemme päätöksiä ja toteutamme toimintaamme yhteistyössä kaikkien jäsentemme ja muiden halukkaiden kanssa. Yhdessä menestymme paremmin.

Lajiliitoilla on selkeät ja läpinäkyvät kriteerit ja periaatteet, joilla urheilijat valitaan valmennus- ja maajoukkueisiin, kilpailuihin ja muihin ryhmiin ja tapahtumiin. Urheilijavalinnat sekä muut vastaavat valinnat tehdään avoimesti ja riittävän ajoissa.

Taloudenpitomme on avointa ja läpinäkyvää. Vain erityisen painavista ja perustelluista syistä on mahdollista rajoittaa julkista avoimuutta esimerkiksi sponsorisopimusten niin edellyttäessä. Talouden suunnittelussa olemme lähempänä realismia kuin optimismia.

Turvallinen toimintaympäristö

2. Turvallinen toimintaympäristö

Kaikkiin liikuntaa ja urheilua koskeviin tilanteisiin liittyy kasvatuksellinen ulottuvuus. Tämä asettaa meille jokaiselle kasvatusvastuuta. Toimintamme tarkoitus on edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Kiusaaminen, häirintä, rasismi tai epäasiallinen käyttäytyminen ei kuulu liikuntaan ja urheiluun. Päihteitä ja väkivaltaa ei yhdistetä toimintaamme. Fyysisiin ja psyykkisiin ongelmiin puututaan, ja niitä ennaltaehkäistään aktiivisesti. Luomme liikunnalle ja urheilulle turvalliset puitteet. Urheilusuoritukset eivät ole urheilijoiden arvon ainoa mittari.

Jokaisen liikkujan ja urheilijan terveys, turvallisuus ja hyvinvointi menevät suoritusten edelle – myös huippu-urheilussa. Mikään toiminta ei saa aiheuttaa vakavia ja pysyviä terveydellisiä haittoja. Yksilön terveys on urheilun menestyksen perusta.

Mikäli urheiluyhteisön jäsenenä huomaamme jonkun terveyttä ja hyvinvointia uhkaavaa käytöstä, on meillä oikeus ja velvollisuus ilmoittaa asiasta asianmukaisesti eteenpäin vastuhenkilölle tai -taholle.

Tuntemme kokonaisvaltaista vastuuta lapsista ja nuorista. Esimerkiksi huonosti käyttäytyvää nuorta ei ensisijaisesti ajeta pois toiminnasta, vaan hänen sosiaalista kasvuaan tuetaan. Meillä kaikilla on kuitenkin velvollisuus käyttäytyä vastuullisesti ja asiallisesti. Yhteisiä periaatteita rikkovalle toiminnalle ja käytökselle tulee olla riittävät seuraamukset.

Liikunnassa ja urheilussa toimintaamme on järjestämässä monilukuinen joukko vapaaehtoisia ja palkattuja toimijoita. Heidän arvonsa tunnetaan ja tunnustetaan, ja heidän jaksamistaan ja hyvinvointiaan tuetaan. Myös vapaaehtoistoimijoiden koulutuksen tukeminen on tärkeää osaamisen, jaksamisen ja yhteisöllisyyden lisäämisen kannalta. Emme ylityöllistä palkallisia emmekä vapaaehtoistyöntekijöitä.

Hankimme ensiapukoulutusta ja kannustamme osallistumaan siihen. Pidämme kiinni ennaltaehkäisyn periaatteesta, ja teemme parhaamme, jotta kaikenlaisien vammojen ja tapaturmien esiintymistä pienennetään. Suhtaudumme turvallisuusmääräyksiin vakavasti. Varmistamme, että omat turvallisuussuunnitelmamme työpaikoilla ja tapahtumissa ovat ajan tasalla ja kaikkien osapuolten tiedossa. Lisäämme liikunnan ja urheilun toimijoiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta ja hyvinvointia määrätietoisesti ja tavoitteellisesti.

Hyvä urheilutoiminta kunnioittaa kaikkia siihen osallistuvia. Kilpailijoilla, valmentajilla, tuomareilla, turvahenkilöstöllä, katsojilla ja kannattajilla on kullakin oma roolinsa. Me haluamme, että jokainen roolistaan riippumatta voi urheilla, tehdä työnsä tai nauttia tapahtumista sekä kannustaa suosikkejaan turvallisessa ympäristössä. Säännöissämme on otettu huomioon häiriökäyttäytymiset ja suhtaudumme tähän vakavasti. Ilmoitamme, mikäli epäilemme, kohtaamme tai havaitsemme häiriökäyttäytymistä.

Urheilijan arvo ei koskaan riipu vain tämän urheilusuorituksista. Tarjoamme urheilijoille mahdollisuuksia epäonnistumisten käsittelyyn. Näin osoitamme, että tuemme heitä myös silloin, kun tuen tarve on suurin. Pyrimme löytämään jokaiselle liikkujalle ja urheilijalle sellaisen henkisesti ja fyysisesti oikeantasaisen joukkueen tai harjoittelun tason ja määrän, joka edistää tämän terveyttä ja hyvinvointia ja jolla pääsee haastamaan itseään.

Annamme lapsille ja nuorille aikaa kasvaa ja kehittyä lajissaan omien taitojensa mukaan. Hauska ja reilu toiminta kuuluu myös huipulle haaveilevien lasten ja nuorten urheiluun. Aikaa pitää jäädä riittävästi urheilun ja kilpailun ulkopuoliselle elämälle. Kannustamme jokaista kantamaan vastuunsa lähiyhteisönsä ja laajemmin yhteiskunnan hyvinvoinnista.

Kiusaaminen, häirintä, rasismi, fyysinen ja henkinen väkivalta tai epäasiallinen käyttäytyminen ei kuulu urheiluun. Koulutamme ja teemme ennaltaehkäisevää työtä niiden kitkemiseksi. Suhtaudumme jokaiseen tapaukseen vakavasti. Lajiliitoilla ja seuroilla on toimintaohjeet ja yhdyshenkilöt tapauksiin puuttumiseen sekä niiden käsittelyyn. Kurinpitösääntömme ovat ajantasaiset, jotta pystymme puuttumaan tapauksiin ja sanktioimaan tarvittaessa. Toimimme avoimesti ja kaikki materiaalit ovat jokaisen toimijan saatavilla ymmärrettävässä muodossa.

Lajiliitot ja muut jäsenjärjestöt voivat sitoutua liikunnan ja urheilun yhteisiin, vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin.

Aikuisen ja alle 16-vuotiaan välillä seksuaaliset suhteet ovat kokonaan kielletty. 18 vuoden suojaikäraja suojaa lasta ja nuorta luottamussuhteessa tai auktoriteettiasemassa tapahtuvilta seksuaalisilta teoilta. Alaikäiset seurustelevat parit eivät jaa seuratoiminnan matkoilla samaa huonetta vaan majoittuvat kuten muutkin. Valta-asemassa olevat aikuiset tunnistavat asemaansa liittyvän vastuun kanssakäymisessään toiminnassa mukana olevien kanssa.

Nikotiinituotteiden, alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden käyttöä ei liitetä liikunnan ja urheilun maailmaan. Alkoholimainonta ja siihen liittyvä mielikuvamainonta on kielletty urheilutapahtumissa ja tiloissa, jotka on suunnattu lapsille ja nuorille. Päihteiden käyttö on kielletty urheilusuorituspaikoilla ja katsomoissa. Lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan yhteydessä on alkoholitarjoilu kokonaan kielletty. Vastuuaikeisten ei pidä käyttää alkoholia alaikäisten pelimatkoilla.

Rahapeliongelman ehkäisyn ja hoidon kehittämisessä kiinnitetään huomiota lapsiin ja nuoriin. Olemme tukemassa ja etsimässä osaavaa apua ja tukea ongelmapelaajille sekä edistämässä peliongelmaa ehkäisevää työtä.

3. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

**Yhden-
vertaisuus ja
tasa-arvo**

**Liikunta ja urheilu kuuluvat kaikille. Yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus ovat yhteisömme perusta. Haluamme toimia vuorovai-
kutteisesti kaikkien liikunnasta ja urheilusta kiinnostuneiden tahojen kanssa monimuotoisen liikuntakulttuurin kehittämiseksi.**

Edistämme monimuotoista liikuntakulttuuria, jossa kaikkia toimijoita arvostetaan. Pyrimme kehittämään eri liikunta- ja urheilulajeja niin, että ne soveltuvat mahdollisimman monelle. Vaikutamme siihen, että liikuntaan ja urheiluun käytettävät resurssit jakautuvat oikeudenmukaisesti sukupuolten ja eri ryhmien välillä. Edistämme yhdenvertaisuutta ja teemme toimenpiteitä, jotta liikuntaa ja urheilua voi harrastaa aivan jokainen, toimintakyvystä, iästä, sukupuolesta ja sukupuoli-identiteetistä, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisestä taustasta, uskonnosta ja tulotasosta riippumatta. Pyrimme varmistamaan sen, että kaikilla on oikeus ja mahdollisuus valmennukseen ja ohjaukseen taitotasostaan ja tavoitteistaan riippumatta.

Vaikutamme siihen, että liikuntapaikat ja yhdyskuntasuunnittelu tukevat liikunnallista elämäntapaa. Liikunnan olosuhdetyössä korostamme muun muassa turvallisuutta ja saavutettavuutta.

Kunnioitamme ihmisoikeuksia. Kiusaaminen, syrjintä, seksuaalinen ja sukupuolinen häirintä ja rasismi eivät kuulu liikuntaan ja urheiluun - ei edes huumoriksi puettuna. Keskeisistä käyttäytymis- ja toimintatavoista sovitaan myös joukkue- ja seuratasolla. Näiden tapojen rikkomiselle määritellään samalla riittävät seuraamukset.

Liikunnassa ja urheilussa jokaisen tulisi voida toimia omana itsenään. Avoin ilmapiiri mahdollistaa sen, että jokainen voi halutessaan tuoda esille henkilökohtaisia asioita tai haasteita turvallisesti.

Kasvatamme omalla esimerkillämme niin lapsia, nuoria kuin aikuisiakin. Kun urheilija kantaa vapaa-ajallaan seuran tunnuksia, on hän esimerkillään aina myös seuransa edustaja. Huippu-urheilija on alansa huippuammattilainen, joka edustaa lajiaan ja urheilijayhteisöä myös vapaa-aikanaan.

Kannustamme liikunnan ja urheilun toimijoita osallistumaan yhteisen hyvän rakentamiseen esimerkiksi auttamalla, tukemalla ja avustamalla heikoimmassa asemassa olevia heidän liikunta- ja urheilutoimintansa edistämiseksi.

4. Ympäristö ja ilmasto

Ympäristö ja ilmasto

Urheilu ja ympäristö ovat tiiviissä yhteydessä toisiinsa. Ilmastonmuutos vaikuttaa merkittävästi liikunnan ja urheilun edellytyksiin, ja siksi meidän on tärkeää tunnistaa toiminnastamme aiheutuvat ympäristövaikutukset ja vähentää niitä pitkäjänteisesti.

Urheiluyhteisö kantaa vastuunsa luonnon ja ympäristön hyvinvoinnista. Ymmärrämme ilmastonmuutoksen vaikutusten vakavuuden ja teemme osamme sen hillitsemiseksi – tunnistaen sekä vastuumme että mahdollisuutemme vaikuttaa. Ilmastotyö on samalla työtä urheilun tulevaisuuden turvaamiseksi.

Kehitämme toimintaamme ympäristövastuullisesti kiertotalouden periaatteiden mukaisesti ja huomioimme vaikutuksemme luonnon monimuotoisuuteen. Luonto on ollut suomalaisille kautta aikojen merkittävä liikuntaympäristö, ja liikumme siellä vastuullisesti, jokaisen oikeuksia ja ympäristön kantokykyä kunnioittaen.

Liikuntapaikkojen suunnittelussa ja rakentamisessa edistämme kestävästä kehitystä ja vähähiilisiä ratkaisuja. Teemme pitkäjänteistä olosuhdepolitiikkaa, joka ottaa huomioon muuttuvan ilmaston vaikutukset. Tavoitteenamme on, että liikuntapaikat tukevat kestävästä liikuntakulttuuria ja huomioivat ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyysnäkökulmat. Liikuntapaikkojen tulee palvella tarkoituksenmukaisesti ja tarjota mahdollisuus liikkumiseen mahdollisimman monelle.

Rakennus- ja kunnostushankkeissa suosimme ratkaisuja, jotka säästävät energiaa, hyödyntävät uusiutuvaa energiaa ja pidentävät tilojen käyttöikää. Pyrimme vähentämään myös olemassa olevien liikuntapaikkojen ekologista jalanjälkeä korjausten ja uudistusten avulla.

Seuratoiminta tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden oppia ja harjoitella ympäristövastuuta arjen tasolla. Kannustamme liikkumaan kestävin tavoin, kuten kävellen, pyöräillen tai julkista liikennettä käyttäen. Kierrätämme varusteita, vähennämme matkustamisen aiheuttamia päästöjä ja innostamme muita kestävään toimintaan näyttämällä itse esimerkkiä.

Urheilutapahtumat järjestämme ympäristövastuullisesti. Kiinnitämme huomiota tapahtumapaikkojen saavutettavuuteen ja kestävien kulkutapojen edistämiseen. Suurissa ja merkittävässä tapahtumissa otamme ympäristöasiat huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa ja laadimme niitä varten ympäristöohjelman. Tarvittaessa hyödynnämme asiantuntijoiden osaamista työn tueksi.

5. Reilu kilpailu

Reilu kilpailu

Puhdas urheilu ja reilu kilpailu ovat jokaisen urheilijan, urheilutoimijan ja myös urheilua seuraavan yleisön oikeus. Ne takaavat tasavertaiset lähtökohdat ja vahvistavat luottamusta siihen, että menestys syntyy reilusti ja eettisesti kestävästi. Reilu kilpailu ei ole pelkästään yksilöiden toimimista sääntöjen mukaisesti, vaan se on myös arvovalinta tulevien sukupolvien puolesta.

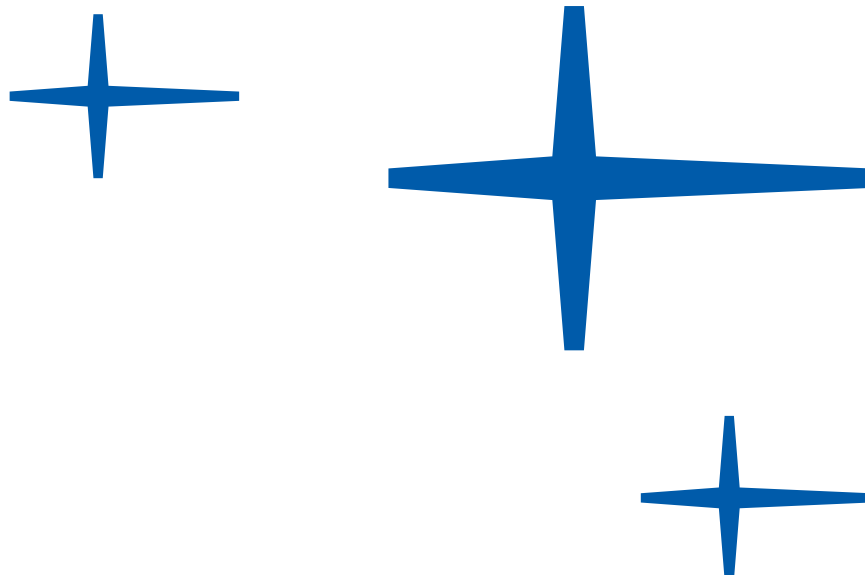
Reilu kilpailu on urheilun perusarvo, joka takaa tasavertaiset lähtökohdat jokaiselle urheilijalle. Meillä on oikeus reiluun kilpailuun – ja samalla vastuu sen toteutumisesta. Jokaisella urheilutoimijalla on oma rooli ja tehtävä, ja yhdessä varmistamme, että urheilu on puhdas, oikeudenmukaista ja luottamusta herättävää.

Antidopingtoiminta tarkoittaa sitoutumista puhtaaseen urheiluun ja voimassa oleviin antidopingsäännöstöihin. Se on asenteisiin vaikuttamista, vastuun kantamista ja rohkeutta puuttua epäkohtiin. Tunnetta vastuumme ja ilmoitamme, mikäli havaitsemme dopingrikkomuksia. Huolehdimme, että jokainen toimija, niin urheilija kuin hänen tukihenkilönsä, saa antidopingkoulutusta.

Torjumme kilpailumanipulaatiota, eli pyrkimyksiä vaikuttaa kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Yhdessä kaikkien urheilutoimijoiden ja viranomaisten kanssa varmistamme, että urheilun yllätyksellisyys ja oikeudenmukaisuus säilyvät. Meillä urheilussa on yhteinen ymmärrys ilmiöstä ja tunnistamme sen. Olemme ottaneet huomioon kilpailumanipulaation tekemisissä sopimuksissamme emmekä lyö vetoa omista tapahtumistamme tai pyydä muita lyömään vetoa puolestamme. Torjumme ilmiötä myös ilmoittamalla, mikäli havaitsemme manipulaatiota. Emme jaa ikinä sisäpiiritietoa ja teemme aina parhaamme.

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK vastaa antidopingtoiminnasta ja kilpailumanipulaation torjunnasta yhteistyössä muiden urheilutoimijoiden kanssa. Meistä jokainen voi vaikuttaa. Urheilijoiden tulee tuntea heitä koskevat säännöt ja sopimukset. Valmentajat ja muut tukihenkilöt voivat ohjata urheilijoita eettisesti oikeisiin valintoihin jakamalla tietoa. Urheilujärjestöt ja -seurat voivat rakentaa toimintamalleja, joissa antidopingtoiminta ja kilpailumanipulaation torjunta ovat luonteva osa arkea.

Suojelemme urheilua myös ohjaamalla, kouluttamalla ja jakamalla tietoa. Ennen kaikkea näytämme esimerkkiä omalla toiminnallamme – rehellisesti ja avoimesti. Lopulta vastuu puhtaasta urheilusta kuuluu meille kaikille. Reilu kilpailu ei ole vain sääntöjen noudattamisesta, vaan se on luottamusta, kunnioitusta ja oikeudenmukaisuutta. Kun seisomme yhdessä puhtaan urheilun puolesta, jätämme tuleville sukupolville urheilun, johon voi luottaa ja jota voi ihailla. Todellinen voittaminen syntyy rehellisyydestä, rohkeudesta ja urheilun yhteisistä arvoista.

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma

Urheiluyhteisön vastuullisuusohjelma perustuu Reilun Pelin eettisiin periaatteisiin ja ohjaa työtämme periaatteiden toteuttamiseksi.

#UrheillaanIhmiseksi

